
Foreningens Generalforsamling afholdes i Roskilde Stift
i Juni Maaned.

Dagsorden samt Regnskab vil fremkomme i V. K. Nr. 2.

Bog anmeldelse.

Jens K. Jørgensen og Knud Hee Andersen: Blomster ved Alfarvej. De unges Forlag, Aarhus.

Her foreligger da endelig Virkeliggørelse af den Drøm, som den gamle Overgartner Jens K. Jørgensen saa ofte havde drømt, at hans mange smaa Blomsterpoesier skulde samles i en Bog.

I flere Aar havde han syslet med denne Idé og allieret sig med Pastor Knud Hee Andersen, der allerede tidligere ved sit Arbejde — Aaret i min Have, — har vist, at han har en inderlig Forstaaelse af Naturens Verden, og hvad der foregaar i denne. Bogen er bleven et helt stateligt Værk, paa hvis ca. 200 Sider rundt regnet 200 af Overgartnerens mere end 1000 smaa Blomsterpoesier fra Dagbladene har fundet Plads, inddelt i Afsnit som: Foraar i Skoven, Skærsommer i Haven, Roser, Vintergrønt og Vinterblomster, o. s. fr., hvert for sig forsynet med en Indledning og Orientering af Pastor Hee Andersen, dog saaledes at forstaa, at denne Fordeling af Forfatterarbejdet ikke fremgaar af selve Bogen, men er erfaret ad anden Vej.

Desuden er Bogen forsynet med en Række Tegninger af Aage Jørgensen. Med sine Tegninger har Aage Jørgensen ofte

ramt lige midt i Pletten af det, som Forfatterne har villet fremkalde, nemlig et Indtryk af det inderlige Forhold mellem Mennesker og Planter, denne Vekselvirkning, som har været til begges Fordel og Glæde.

I sin H. C. Andersen-Stil har Jørgensen ligeledes ofte forstaaet at træffe Centrum, og de smaa Skildringer læses med Interesse; men undertiden ligger dog de Linier, der er knyttet til en bestemt Blomst, temmelig meget ved Siden af, og det bliver til en Snakken om Minderne fra tilfældige Begivenheder fra Forfatterens Barndom og Mindeverden.

I koncentreret Form og i en samlet Sum giver Pastor Andersen ligesom alt det, der er sagt i Jørgensens Poesier, for hvert Afsnit, ligesom han dygtigt fastslaar Tonen og Tiden, d. v. s. Aarstiden og Stemningen.

Den gamle Overgartner naaede lige at faa Lov til at opleve Fremkomsten af denne Bog, inden han døde. Nu staar den som et smukt Monument over hans mærkelige Person, hans ejendommelige Livssyn, hans mangeaarige Journalistik og i Særdeleshed over hans dybe Kærlighed til Blomsterne — dem, der bragte ham Bud fra en bedre Verden end den, han levede i.
Th.

Medlemmernes Opmærksomhed henledes høfligst paa, at Foreningens Regnskabsaar er udløbet pr. 31. Marts. Der erindres samtidig om, at Kontingentet lettest og billigst afgøres ved, at man indbetaler Beløbet til Postkonto 11,915 Hillerød. Dette koster kun 5 Øre. Indbetalingen bedes foretaget inden 10. April, fra hvilken Dag Opkrævningerne udsendes. Kontingentet er for personlige Medlemmer i Danmark Kr. 5,00, Medlemmer i Udlandet Kr. 6,00 og for Institutioner, Menighedsraad etc. beregnes efter særlige Regler (se Lovenes § 3).

Ny Litteratur.

Tre uundværlige Haandbøger for Kirkegaardsledere.

Hvad vi ikke formaar i vort lille Land, hvor Oplaget af Bøger maa holdes saa langt nede, at det ikke kan betale sig at udgive saadanne Haandbøger, videnskabelige Værker eller specielle Bøger af anden Art, fordi Læsekredsen er saa ringe, — det formaar man i Tyskland, hvor der ikke er 3, men et halvt Hundrede Millioner, der kan læse det samme Sprog, og hvor endogsaa uden for Landets Grænser mange Læsere vil være at finde. Derfor formaar man ogsaa der at sende den ene solide og gode Haandbog ud efter den anden.

I vort Fag er det særligt Forlaget Paul Parey i Berlin, der udsender gode Haandbøger, skrevet af Landets bedste Fagmænd, og af disse er særligt følgende 3 Haandbøger uundværlige for den Kirkegaardsleder, som vil følge med i sit Fag, nemlig:

J. Hempelmann: Die Praxis der Friedhofsgärtnerei, 8°, 321 Sider.

P. Bache: Die Praxis der Baumschulbetriebes, 8°, 542 Sider.

C. Rimann: Die Praxis der Gartentechnik, 8°, 493 Sider.

I Bogen om Kirkegaardsgartneri faar man en omhyggelig Gennemgang af alle Arter af Begravelsespladser, som man har at regne med i Nutiden, og hvor det særligt er de forskellige Religionsopfattelser, der er afgørende; dernæst gives der en Redegørelse for de offentlige Interesser samt de rent praktiske Fordringer, hvorefter man gaar over til at behandle de enkelte Arbejder ved Anlæg og Vedligeholdelse af Kirkegaarde, ikke mindst Gravstedets Indretning og Pleje er Genstand for betydelig Omtale. Næsten 200 Illustrationer supplerer den grundige Tekst, hvoraf man kan lære mangt og meget, og hvoraf man bl. a. ogsaa kan se, at ikke alt i Tyskland er der som hos os, f. Eks. med Hensyn til Gravstedordningen og de tilstødende Gange. Hovedindtrykket bliver dog det, hvad man ogsaa faar bekræftet ved Besøg i Tyskland, at man der anlægger meget nær samme Synspunkt paa Kirkegaardsanlæg som vi, og at ingen anden af de omgivende Lande har en tilsvarende Ordning.

Bogen om »Gartentechnik«, der lettest oversættes ved Anlægsgartneri, supplerer paa en fortrinlig Maade den fornævnte Bog. Enhver, der befatter sig med Kirkegaardsanlægs Udførelse maa nødvendigvis være Anlægsgartner eller have et indgaaende Kendskab til dette Fag.

I den nærværende Haandbog omtales netop de Grene, som man maa kende, og der gives en grundig Undervisning i Landmaaling og Afsætning af Havepla-

ner, hvorefter man giver Anvisning paa Jordbehandling, Afvanding saavel som Indlægning af Vand, Plantearbejder, Anlæggelse af Græsplæner, osv.

Næsten 300 Billeder samt enkelte Planer i større Maalestok knytter sig til den ypperlige Tekst, og det maa paaskønnes i hvor høj Grad man er gaaet i Detailler med Hensyn til Beskrivelse saa vel som Illustrering, saaledes bl. a. de fortrinlige Billeder af Flytning af store Træer, Billederne af Enkeltheder ved Vejanlægning etc., etc.

Bogen om Planteskoledrift er ligeledes et fortrinligt Supplement til den første Bog, ved sin Tekst og med sine mere end 200 Illustrationer giver den et kort Rids af Planteskolesagens Historie, Forudsætningerne for Planteskoleanlæg, den praktiske Planteskoledrift, Formering og Forædling osv.

Ogsaa her er der Tale om et grundigt Arbejde, og Illustrationerne gengiver ogsaa her værdifulde Detailler, saaledes er der fortrinlige Billeder af Forædlinger, Plantepakning, og der er i Teksten omfattende Beskrivelser af de enkelte Kulturer.

Hvorvel vi paa Dansk har et Par Bøger, som beskæftiger sig med i hvert Fald samme Emner som de to sidstnævnte Bøger, kan vore egne langt fra komme paa Højde med de tyske, det være sig i Omfang, Illustrationsmateriale og Udstyr. Det tilraades derfor enhver, der kan behandle Sproget, at anskaffe sig de tre Bøger.

Samme Forlag har ogsaa udsendt flere Haandbøger tillige med et Subskriptionsværk om Stauder, hvilke vi haaber at komme tilbage til ved anden Lejlighed.

* * *

C. Raunkjær: Hjemstavnsfloraen hos Hedens Digtere, Blicher og Aakjær.

J. H. Schultz' Forlag. 1930, 8°, 114 Sider.

Uden nogen Indledning eller Forklaring over det efterfølgende statistiske Arbejde, hvad der forekommer Anmelderen et Savn, springer Professor Raunkjær ind i en Undersøgelse over Forekomsten af Planterne i de to Hededigteres Produktion, Blichers og Aakjærs. Han har til dette Formaal gennemgaaet Blichers Digte i 2 Bind samt en Række af Aakjærs Digte, men er gaaet udenom Prosaen, til Sammenligning er ogsaa gennemgaaet en Række af Guldalderdigternes Produktion, hvilke paa en mærkelig Maade i Omfang falder meget nær sammen og tillige er af omtrent lignende Omfang som de nævnte tos, — ja, det er Anmelderen bekendt, at Forfatteren ogsaa har gennemgaaet meget mere Litteratur for at finde

Planterne deri; men herom ikke nærmere paa dette Sted. Derefter analyseres Digt-ernes Stilling til Heden og Hedesagen, og det paavises, hvorledes Planterne er brugt hos dem begge. Mens Blicher fylder ca. 12 Sider, tager Aakjær hele Resten, og det er øjensynligt, at det særligt er ham, Bogen behandler. Han omtaler Planterne i de forskellige Voksegrupper: Heden, Hjemmet, Marken, Toften o. dsl., og han giver Oplysning om, hvilke der forekommer mest, — hos Aakjær er det Rugen, hos Blicher Rosen, og derefter kommer hos dem begge Lyngen.

Et Sted gør Raunkjær sig desværre skyldig i en Fejl, nemlig i Omtalen af Hjemmets Flora, idet han anfører, at Aakjær ikke et eneste Sted lader ane, at der fandtes Potteplanter i Barndomshjemmet; men tager man Digtet »En Julegæst«, da vidner det tydeligt om Potteplanter, nemlig i Stroferne:

Nu ser han sin Mor bag Begoniers Rad,
med rynket Haand hun fjerner dens
visnede Blad, —

en Strofe, som altsaa Raunkjær beklageligvis ikke har kendt.

Det kunde have været interessant, ikke blot for dette Blads Læsere, men ogsaa for Folkloren og Botaniken i Almindelighed, om R. havde pillet Kirkegaardsflo-
raen ud for sig; men det er ikke Tilfældet. Paa Kirkegaardene vokser der jo ofte en særdeles interessant Flora, der ofte er meget særpræget.

Noget tør og lovlig lidt kommenterende forekommer Raunkjærs Bog; men de mange udførlige Citater af Aakjær gør den dog meget læseværdig, og den er ved sin Fremkomst et interessant Tegn paa, hvad Tiden kræver, og i hvilken Retning Plan-teelskernes Interesse gaar. Den er en Slags Fortsættelse af Hallers: Synsele-
menter hos J. P. Jacobsen, og den staar smukt ved Siden af Jørgensen og Ander-
sen: Blomster ved alfar Vej.

Det var at haabe, at Professoren i sit Otium kunde faa Lejlighed til at udsende flere lignende Bøger med Omtale af andre Digttere og Forfattere.

Lorenz Smith: Læ-, Hegns- og Smaaplantning. Eget Forlag, 1929, 8°, 160 Sider.

I denne lille Bog forkynder den tidligere Skovrider L. Smith, at dér ligger en Menneskealders Erfaringer, og Tekst saavel som Billeder synes at støtte denne Paastand. Forfatteren bringer Omtale saavel af gode som daarlige Plantninger, og han bringer saavel gode Eksemplarer som Gegenbeispiel, Sproget er livligt, omend det skæmmes af mange Trykfejl og en lovligt polemiserende Form.

En Billedtekst, der lyder saadan: Ingen Professor i Botanik faar mig til at tro, at disse Ælme ere kunstigt indbragte til denne lille Ø, — lyder ikke godt. Ligesaa maa man forbavses over den i saa høj Grad antikverede Behandling af Ortogra-fien. Smith skriver saaledes overalt ai i Stedet for æ, han bruger Flertalsformer, hvor vi nu ellers nøjes Ental, ligesom han undlader at sammenskrive sammen-satte Ord i et Ord, men bruger Bindestreg og to store Bogstaver. Alt dette gør, at man let irriteres under Læsningen af den-ne Bog, der iøvrigt rummer saa mange gode Ting og især saa vel valgte Billeder.

Gartenschönheit (November): Ein neuzeitlicher Urnengarten (med Bille-der); Ein Wald- und Heidefriedhof, af K. Hoffmann (med Billeder); Ein Erb-begräbnis, af E. v. W. Hübotter (med Plan).

Park and cemetery and lands-
cape gardening No. 6: Natures art
in landscape pictures (med Billeder);
Rehabilitating and old cemetery, af R.
F. Wyrick (fortsat No. 7 og 8) med Bil-
leder; m. m.

No. 7: British Cemeteries and memo-
rials of the great war, af Colonel Os-
borne, C. M. A.

No. 8: Grasses for the Cemetery Lawn,
af Poul C. Williams.

No. 9: Improvement of the catholic
cemeteries, af R. F. Wyrick; Future of
the cemetery and memorial art; Ever-
green, a modern Florida cemetery (med
Billeder).

Foreningen for Kirkegaardskultur,

hvis Formand er Pastor *A. J. Bartholdy Møller*, har til Formaal at „fremme Sansen og Interessen for Kirkegaardsforhold i Danmark, saaledes at Kirkegaardene baade i æstetisk, teknisk og hygiejnisk Henseende kan komme paa Højde med Tidens Forordringer“. Foreningen søger dette Formaal gennemført ved at udsende sit Tidsskrift, der redigeres af Havearkitekt *Johannes Tholle*, og som udkommer med 9 smukt illustrerede Hefter om Aaret. Foreningen virker desuden ved Afholdelse af Foredrag og Møder for Menighedsraadskredse, til hvilket Formaal der haves en stor Lysbilledsamling til Disposition; ved Opretholdelse af en Konsulentvirksomhed, hvor Kirkegaardsbestyrelser kan faa fornøden Assistance med Regulering, Udvidelse eller Anlæggelse af Kirkegaarde o. s. v. Foreningen har i Regelen et Beløb paa nogle Hundrede Kroner til Disposition for Kirkegaardsbestyrelser, som ønsker at forskønne deres Kirkegaard ved hensigtsmæssig Plantning; den ejer en betydelig Bogsamling om Kirkegaardsforhold, hvorfra Litteratur kan udlaanes til Medlemmerne, og den har udgivet følgende:

- Smaaskrifter Nr. 1: Den kongelige Anordning om Kirkegaarde, 35 Øre pr. Stk.
- - 2: Ligbrændingens Lovregler, 25 Øre.
- - 3: Vedtægt for Landsbykirkegaarde, 25 Øre.
- - 4: Vejledning til Kortlægning og Protokollering, 25 Øre.
- - 5: Begravelsesritual, 25 Øre.

Fr. Hansen: Kirkegaardsprotokol; anbefalet af Kirkeministeriet, pr. Stk. 30,00, pr. Par 55,00 Kr. Medlemmerne har Kr. 5,00 Rabat pr. Protokol.

Johannes Tholle: „Vore Kirkegaarde“, Aargang 19²⁸/₂₉ og 19²⁹/₃₀ komplet à 6,00 Kr.; af Indholdet fremhæves:

19²⁸/₂₉:

*Begravelse – Ligbrænding, af *A. Berg*. *Kirkegaardskultur, af *A. Berg*. Alle-Helgens-Andagterne paa Kirkegaardene, af *A. Fibiger*. *Den mosaiske Kirkegaard i Fredericia, af *C. V. Hansen*. *Ligbrændingen i Europa i forhistorisk Tid, af *Hans Kjær*. *De gamle Kirkegaardsdiger, af *Søren Knudsen*. *Gravminder af Træ, af *Søren Knudsen*. Gravstedsanlæg, af *J. P. Andersen*. *Folkekirken og de kommunale Kirkegaarde, af *Poul Nedergaard*. Katakomberne i Paris og i Rom, af *Axel Berthelsen*. *Ligbrændingens Stilling i Danmark og dens Stilling indenfor den danske Statskirke. Ligbrændingens hygiejniske Betydning, af *Knud Secher*. Folkekirken og de kommunale Kirkegaarde, af *Chr. Bech Skrydstrup*. *Krematorier i Danmark, af *C. Svane*. *Harboøre Kirkegaard, af *Johannes Tholle*. Om Kirkegaardenes Ret til at frede Træer paa Gravstederne, af *Johannes Tholle*. Opvarmning af Kapeller, af *K. H. Karst*. Den kongelige Anordning, af *Johannes Tholle*. *Kirkegården i Svendborg, af *Johannes Olsen*. *Taksen, *Taxus baccata*, af *Johannes Tholle*. *Urnehaver, af *Johannes Tholle*. *Roskilde Kirkegaard, af *Johannes Tholle*. *Københavns Begravelsesvæsens Vandkumme, af *Johannes Tholle*. *Regulering af Landsbykirkegaarde, af *Johannes Tholle*.

19²⁹/₃₀:

Om Dræning af Kirkegaarde, af *O. D. Andreasen*. *Hillerød Kirkegaard 1830–1930, af *I. Blomberg og A. Boisen*. *Regulering af Bepantning og Monumenter ved Servituter, med Bem. af Red., af *Erstad-Jørgensen*. *Planer til nye danske Provinskirkegaarde. I. Fredericia, af *E. Erstad-Jørgensen*. *Den gamle jødiske Kirkegaard i Møllegade, København, af *Josef Fischer*. *En Slægts Gravminder gennem fire Generationer, af *Gunnar Hammerich*. *Nogle Gravminder fra Lollands og Falsters Kirkegaarde, *Frands Hansen*. *Om Rosen som Dødens og Gravens Blomst, af *Poul Herring*. *Søndermark Kirkegaard, af *A. Hilsøe*. *Kapellet paa Holbæk Assistens-Kirkegaard, af *Marius Pedersen*. *Udsmykning af Portalen ved Vestre Kirkegaard, København, af *Svend Rathsack*. Private Begravelsespladser, af *P. Severinsen*. *Sprængning ved Aerolit, af *Chr. Bech Skrydstrup*. *Kirkegaardene i Holbæk, af *Albert Thomsen*. *Kirkegaardens Træer. I. Pyramidepoplen, af *Johannes Tholle*. Landsbykirkegaardens Beplantning, af *Johannes Tholle*. Danske Kirkegaarde i 1929, Red. *Gravstedsanlæg Nr. 1, Red. *Gravstedsanlæg Nr. 2, Red. Kirkegaardslederens Uddannelse og Kvalifikation, Red. Privat kontra offentlig Begravelsesplads, Red. *Søndermark Kapel og Krematorium.

Kontingent for Menighedsraad mindst 7 Kr., for Selskaber og Institutioner efter Aftale, for Personer i Danmark 5 Kr. og i Udlandet 6 Kr.

Indmeldelser modtages paa Foreningens Kontor; *Malthe Bruuns Vej 3, København F.*, hvorfra ogsaa Foreningens Skrifter forhandles. Medlemmerne opnaar 10 pCt. Rabat ved Køb af disse.